

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.337/2014/10. szám

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Bornemisza Lajos (cím) ügyvéd által képviselt felperes neve (cím) felperesnek - a dr. ... jogtanácsos által képviselt alperes neve (cím) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Nyíregyházi Törvényszék 12.P.20.226/2014/4. számú ítélete ellen az alperes 6. sorszáma alatt benyújtott fellebbezése és a felperes Pf. 3. sorszáma alatt benyújtott csatlakozó fellebbezése folytán meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett részét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 50 000 (Ötvenezer) forint fellebbezési költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 13 700 (Tizenháromezer-hétszáz) forint csatlakozó fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

Az O.-ban eltulajdonított **xxx** alvázszámú, **000** forgalmi rendszámú M. típusú személygépkocsira az olasz hatóság 2008. július 14-én nemzetközi körözést rendelt el.

Az ideiglenes rendszámmal rendelkező gépjárművet a **gazdasági társaság** Magyarországon kereskedelmi forgalomban megvásárolta.

A gépjármű első magyarországi forgalomba helyezése az eltulajdonításkori **xxx** alvázszámmal, **yyy** forgalmi rendszámmal 2008. szeptember 2-án annak ellenére történt, hogy az alperes okmányirodájának az eljárása során a Schengeni Információs Rendszer (SIS) találatot jelzett.

A felperes a gépjárművet a **gazdasági társaság** elleni adóvégrehajtási eljárásban árverésen kívüli értékesítés során 2010. július 15-én szerezte meg 1 600 000 forint vételárért. A felperes kérelmére 2010. augusztus 5-én végzett előzetes eredetvizsgálat során kiadott, a Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatala

...../07/2010. számú hatósági bizonyítványa szerint a jármű körözési nyilvántartásban nem szerepel.

Az eredetvizsgálat költsége 20 000 forint volt. A felperesnek a gépjármű javítása kapcsán 2010. augusztus 2. és 23. között 2 334 262 forint, a gépjármű átírásával, rendszámmatricával, rendszámcsereivel kapcsolatban 72 637 forint kiadása merült fel.

A felperes a törzskönyv átvételét követően kérte a gépjármű átírását. Az eljárás során a SIS rendszer figyelmeztető jelzése miatt az okmányiroda ügyintézője felvette a kapcsolatot a SIRENE irodával, és értesítette a rendőrséget is. 2010. augusztus 25-én a rendőrség a gépjárművet lefoglalta, és az okmányiroda a gépjármű ismételt forgalomba helyezése és tulajdonváltozása iránti közigazgatási eljárását felfüggesztette. A felperes az átírási kérelmét visszavonta.

A felperes pert indított az Nemzeti Adó- és Vámhivatal ellen a nemzetközi körözés alatt álló, forgalomképtelen gépjármű megszerzésével felmerült 4 031 000 forint kára megfizetése iránt. A Debreceni Ítéltábla Pf.II.20.770/2011/4. számú ítéletével a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 6.P.20.502/2011/19. számú, keresetet elutasító ítéletét helyben hagyta. A Kúria a jogerős ítéletet a Pfv.IV.20.768/2012/4. számú ítéletével hatályában fenntartotta.

A felperesnek a kiadásaiból 2014. március 19-én 459 500 forint térült meg, azt a Nyíregyházi Törvényszék utalta részére.

A felperes a módosított keresetében 4 957 699 forint kártérítés megfizetésére kérte kötelezni az alperest, a megtérülést kamatra és költségre számolta el. Káraként jelölte meg a gépjármű 1 600 000 forint vételárát, a javításra fordított 2 334 262 forintot, az eredetvizsgálattal, az átírással, rendszám matricával, és cserével felmerült 92 637 forintot, a végrehajtási kifogása 5 000 forint illetékét, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal elleni pere 925 800 forint költségét.

Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Indokai szerint az alkalmazottja magatartása nem minősül kárfelelősségét megalapozó, kirívóan súlyos jogszabálysértésnek, illetve a szakmai szabályszegés és a kár között hiányzik az okozati összefüggés. A kár összegét csak a perköltség tekintetében vitatta azzal, hogy a felperes eredménytelen igényérvényesítése nem róható a terhére.

Az elsőfokú bíróság az ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 4 026 899 forint kártérítést, 2004. április 2-ig járó 145 626 forint kamatot, és 421 000 forint perköltséget. A keresetet ezt meghaladóan elutasította.

Az indokolásában a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (régi Ptk.) 348. §-ának (1), a 349. §-ának (1) és a 339. §-ának (1) bekezdése felhívásával úgy foglalt állást, hogy ha alkalmazott államigazgatási jogkörben eljárva bizonyítottan jogellenes és felróható magatartásával okozati összefüggésben másnak kárt okoz, azt munkáltatója, jelen esetben az alperes köteles megtéríteni.

A tényállást a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság P.20.502/2011. számú iratai, a keresetlevélhez csatolt számlák és felek egyező nyilatkozatai alapján állapította meg. Az

alperes által nem vitatottként emelte ki azt, hogy a felperest kár érte, és az alkalmazottja a járművet 2008. szeptember 2-án jogellenes magatartással, a 35/2000. (XI.30.) BM rendelet 38/C. §-ban foglaltakat megszegve helyezte forgalomba.

Az elsőfokú bíróság szerint az alperes azon védekezése, miszerint e magatartás és a felperes kára között nincs okozati összefüggés, nem helytálló. Abban az esetben ugyanis, ha az alkalmazottja jogszabályi kötelezettségének eleget téve 2008. szeptember 2-án értesíti a SIRENE irodát, úgy vagy már ekkor tisztázottá vált volna a jármű jogi helyzete, vagy a még fennálló jelzés esetén a forgalomba helyezés iránti kérelmet el kellett volna utasítani. Ez esetben a gépjármű nem került volna a **gazdasági társaság** tulajdonába, nem kerülhetett volna sor arra, hogy adótartozása miatt azt végrehajtás alá vonják és a végrehajtási eljárásban a felperes részére értékesítik. Az alperes alkalmazottjának jogellenes magatartása és a felperes kára között tehát közvetlen okozati összefüggés van. Az alperes nem is állított olyan konkrét, akár felperesi, akár más kívülálló személy részéről tanúsított magatartást, amely ezt az oksági láncolatot megszakította volna. Erre nem volt alkalmas az sem, hogy a felperes nem a jogszabályban meghatározott 15 napon belül kísérelte meg a járművet átíratni. A törzskönyv nélkül az átírási eljárásra, annak során a SIS rendszerbe történő belépésre, a nemzetközi körözés észlelésére nem kerülhetett sor. A törzskönyv kiadása néhány nappal 2010. augusztus 25-ét megelőzően történt meg, így a felperes hamarabb nem értesülhetett arról, hogy az általa megvásárolt jármű nemzetközi körözés alatt áll.

Nem tekinthető a felperes mulasztásának és ezáltal a régi Ptk. 340. § (1) bekezdése alapján az alperest részben mentesítő körülménynek az sem, hogy a felperes nem ellenőrizte azt, hogy az általa megvásárolni kívánt jármű nemzetközi körözés alatt áll-e. A károkozó annyiban mentesül a kártérítés alól, amennyiben a károsult nem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható volt. A felperestől nem volt elvárható annak ellenőrzése, hogy a magyarországi forgalomba helyezésekor állt-e a gépjármű nemzetközi körözés alatt, másrészt arra lehetősége sem volt, arra kizárólag az okmányiroda jogosult a gépjármű átírása, vagy forgalomba helyezése során.

Alaptalanul védekezett az alperes a kártérítési felelősségét megalapozó, az alkalmazottja súlyos jogszabályszegő magatartásának a hiányával is. Az alperes mulasztása a jelen esetben nem valamely jogszabály helytelen értelmezésében, hanem abban nyilvánult meg, hogy egy kötelező jogszabályi előírásnak nem tett eleget. A SIS rendszer felállítására éppen azért került sor, hogy az Európai Unió és a schengeni határokon belül kiszűrjék az eltulajdonított és a szabad mozgás miatt más országba átvitt járműveket. Az alperes alkalmazottja ezt hiúsította meg azzal, hogy a találat ellenére a szükséges intézkedéseket nem tette meg, éppen ellenkezőleg, a gépkocsit forgalomba helyezte.

Az elsőfokú bíróság az alperes védekezését annyiban ítélte helytállónak, hogy nincs okozati összefüggésben a magatartásával az a költség, amely a felperes igényének a Nemzeti Adó- és Vámhivatallal szembeni érvényesítése kapcsán merült fel. Így azért nem tartozik helytállni. Az, hogy a felperes korábban mással szemben kísérelte meg a kárigényét érvényesíteni, nem áll okozati összefüggésben az alperesi magatartással.

Az alperest kötelezte a felperes azon kára megfizetésére, amely a gépjármű megvásárlásával, eredetvizsgálatával, átírásával, javításával kapcsolatban merült fel. A kamatfizetésre kötelezés a régi Ptk. 360. §-ának (2) bekezdésén, annak mértéke a 301. §-ának (1) bekezdésén alapul. A régi Ptk. 293. §-a alapján a 476 247 forint megtérülést a 2014. március 19-i átutalásig esedékes kamatba számította be. Az alperest perköltség fizetésére a Pp. 81. §-ának (2) bekezdése alapján kötelezte. Annak mértékét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, és (6) bekezdése alapján állapította meg. Figyelembe vette a lerótt illeték felperes pernyertességével arányos részét is.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes nyújtott be fellebbezést, az első fokú ítélet részbeni megváltoztatását, 2 234 262 forint erejéig a marasztalásának a mellőzését kérte. Indokolása szerint a felperes a gépjármű átírását megelőzően költött a gépjármű javítására. Az alperes szerint a régi Ptk. 340. §-ának (1) bekezdésére figyelemmel elvárható lett volna az, hogy a gépjárműre mindaddig nem költ, amíg az eredetisége véglegesen nem tisztázódik, az átírás nem fejeződik be. Az így felmerült 2 334 262 forint nem írható a terhére.

Az alperes a fellebbezési eljárásban a fellebbezési kérelmét az első fokú ítélet meghozatalát követően tudomására jutott új körülményekre hivatkozással úgy módosította, hogy az első fokú ítélet megváltoztatásával a kereset elutasítását kérte. Új információként jelölte meg a jármű lefoglalásának 2013. augusztus 26-án történt megszüntetését, majd értékesítését, illetve a jármű-nyilvántartás adatait. Annak elhallgatását, hogy a jármű üzemben tartója 2013. november 25-től a felperes jogi képviselője, tulajdonosa pedig közeli hozzátartozója, nem tartotta összeegyeztethetőnek a jóhiszemű pervittel. Hivatkozott arra is, hogy a jármű első magyarországi forgalomba helyezésével kapcsolatban az okmányirodai ügyintézőt a Nyíregyházi Járásbíróság 2014. május 14-én hozott ítéletével a közokirat-hamisítás büntettének vádja alól felmentette. Tanúk meghallgatását, a büntető iratok beszerzését kérte, és okiratokat csatolt.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az első fokú ítélet fellebbezéssel támadott rendelkezésének a helybenhagyását, a módosított fellebbezési kérelem kapcsán a bizonyítási indítványok elutasítását kérte.

A felperes csatlakozó fellebbezést terjesztett elő. Kérte a keresetét részben elutasító ítéleti rendelkezés részbeni megváltoztatását, az alperes kötelezését további 341 900 forint, perköltségként felmerült kára megfizetésére. Az adóhatósággal szembeni perének elsőfokú eljárásában felmerült költségeit az alperes magatartásával közvetlen ok-okozati összefüggésben állónak tartotta. Indokai szerint e pert megelőzően az adóhatóság a kárigényét azzal utasította el, hogy az okmányiroda mindent szabályszerűnek talált. Csak az elsőfokú eljárásában szerzett tudomást arról, hogy az okmányiroda úgy helyezte a járművet forgalomba, hogy a SIS rendszer jelezte a nemzetközi körözést.

Az alperes a csatlakozó fellebbezési ellenkérelmében az első fokú ítélet felperes által támadott rendelkezésének a helybenhagyását kérte.

A fellebbezés és a csatlakozó fellebbezés nem alapos.

A Pp. 234. §-ának (1) bekezdése alapján a fellebbezés határideje a határozat közlésétől (219. §) számított tizenöt nap. A Pp. 228. §-a (3) bekezdésének első mondata értelmében a határozat a fellebbezési határidő leteltét követő naptól kezdve jogerős, a (4) bekezdés alapján a határozat jogerőre emelkedésére a kellő időben benyújtott fellebbezésnek, illetőleg csatlakozó fellebbezésnek halasztó hatálya van; Ha azonban a fellebbezésre jogosult a határozatnak csak valamely része ellen él (csatlakozó) fellebbezéssel, a határozatnak a (csatlakozó) fellebbezéssel nem érintett része jogerőre emelkedik.

A felhívott rendelkezések alapján az első fokú ítélet felülbírálatának a kereteit az alperes határidőben benyújtott fellebbezési kérelme és a felperes csatlakozó fellebbezési kérelme jelölte ki. Ezért az ítéletábra nem érinthette az első fokú ítélet felek által fellebbezéssel, illetve csatlakozó fellebbezéssel nem támadott, ennek folytán jogerőre emelkedett rendelkezéseit: a keresetet 583 900 forint erejéig elutasító, a keresetnek 1 692 637 forint erejéig helyt adó rendelkezését.

Az ítéletábra a fellebbezési eljárásban benyújtott, elkészített alperesi fellebbezési kérelem indokainak alátámasztására csatolt okiratokat és bizonyítási indítványt is figyelmen kívül hagyta, mert a Pp. 235. §-ának (1) bekezdése csak a határidőben előterjesztett fellebbezésben állított új tény, előadott új bizonyíték figyelembevételére irányadó.

Az ítéletábra az első fokú ítélet által a releváns körben megállapított tényállást ítélezése alapjául elfogadta, egyetértett az érdemi döntésével és osztotta a jogi indokait is. Az indokolást kizárólag a fellebbezési és csatlakozó fellebbezési érvek értékelése által indokolt keretben egészített ki a következőkkel.

Az alperes fellebbezési érvei ellenében az ítéletábra csak megismételni tudja a felperes tulajdonszerzésével kapcsolatban a Pf.II.20.770/2011/4. számú ítéletének az indokolásában már kifejtetteket: A régi Ptk. 120. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy aki a dolgot hatósági határozat vagy árverés útján jóhiszeműen szerzi meg, tulajdonossá válik, tekintet nélkül arra, hogy korábban ki volt a tulajdonos. A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (Vht.) 127. §-ának (1) bekezdése pedig úgy szól, hogy az árverésen eladott ingóságon az árverési vevő a vételár kifizetésével tulajdonjogot szerez. Ezért a felperes tulajdonjogát eredeti szerzőmóddal a közigazgatási eljárásban lefoglalt ingó árverése útján szerezte meg, azt birtokolta, használta. A jármű tulajdonjogának átíratása nem feltétele a tulajdonjog megszerzésének, az attól független hatósági aktus. A Kúria Pfv.IV.20.768/2012/4. számú ítéletében kifejtette azt is, hogy a felperes azzal, hogy a gépjárművet megjavíttatta, a tulajdonjog jogosítványait gyakorolta.

Mindezek tükrében az, hogy a tulajdonos felperes a gépjármű átírását megelőzően költött a gépjárműre, az alperes kárfelelősségét nem érinti.

A felperes csatlakozó fellebbezése alapján az ítéletábrának abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a felperes más perben felmerült költsége kárként az alperesre áthárítható-e arra hivatkozással, hogy az alperes kárfelelősségét megalapozó jogellenes magatartásról rajta kívül álló okból ott szerzett tudomást.

A régi Ptk. 355. §-ának (4) bekezdése alapján kártérítés címén a károkozó körülmény folytán a károsult vagyonában beállott értékcsökkenést és az elmaradt vagyoni előnyt, továbbá azt a kárpótlást vagy költséget kell megtéríteni, amely a károsultat ért vagyoni és nem vagyoni hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges.

A felperes károsultként csak az itt meghatározott kárelemek megtérítésére tarthat igényt. A tényleges kára a vagyona terhére a járműre történt ráköltekezése. A vagyoni hátrány csökkentéséhez, kiküszöböléséhez szükséges költségek körébe pedig csak olyan költség vonható, amely az alperes károkozó magatartása folytán bekövetkezett hátrány csökkentése, kiküszöbölése során merült fel.

A perindítás mindig az igényt érvényesítő fél saját kockázata. A perben álló ellenérdekű felek pernyertessége, illetve pervesztessége dönti el, hogy annak költségét kettőjük viszonylatában a Pp. 78. §-ának (1) bekezdés alapján melyikőjük viseli, illetve a 81. § (1) bekezdés alapján milyen arányban. A felperes perköltsége azért merült fel, mert kárát okozónak az adóhatóságot tévesen állította. A perköltsége a nem megfelelő alperessel szembeni igényérvényesítés miatti pervesztessége folytán merült fel. Ezért az alperes jogellenes magatartása és a felperest emiatt ért vagyon hátrány között nincs ok-okozati összefüggés. A károkozó alperes terhére csak a kártérítési igény vele szembeni érvényesítésével kapcsolatos és a felperesnek a perköltségben meg nem térülő költsége számítható fel.

Az ítélet tábla a fent kifejtettekre tekintettel a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletének a fellebbezett részét, lényegében saját helyes indokai alapján helybenhagyta.

Azt, hogy az eredménytelenül fellebbező feleket a másodfokú eljárásban mennyiben kell pernyertesnek, illetve pervesztetesnek tekinteni, a fellebbezési és csatlakozó fellebbezési kérelemnek, illetőleg az ellenkérelemnek a másodfokú ítélethez való viszonya határozza meg. A felek a saját fellebbezésük tekintetében pervesztetesek, az ellenérdekű fél fellebbezése kapcsán pernyertesek lettek, a pernyertességük és pervesztességük aránya a felperes javára 87-13 %. Az összes fellebbezett érték 2 676 162 forint. Az ügyvédi munkadíj a nagyobb részben pernyertes felperest a tiszta pernyertességének 1 992 362 forint értéke után illeti. Azt az ítélet tábla a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, és (5) bekezdése alapján állapította meg. Mindkét fél viseli a saját fellebbezési illetékét. A személyes illetékmentes alperes annak megfizetésére nem kötelezhető, az a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdése és a 14. §-a alapján az állam terhén marad.

D e b r e c e n, 2014. október 9.

Dr. Csiki Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Kocsis Ottília s.k. előadó bíró, Dr. Veszprémy Zoltán s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

- kiadó -